

Nogle Bemærkninger om Oberstløjtnant Ole Holcks Slægt og dens Tilknytning til andre Slægter af samme Navn.

Af Harald Holck.

Oberstløjtnant ved det 1ste Bergenhusiske nationale Infanteri-Regiment Ole Holck (Oluf de Holck, f. $20/_{11}$ 1687 i Trondhjem † $21/_{4}$ 1759 paa sin Gaard Leervigen i Yttre Sogn, ægtede d. $9/_{5}$ 1712 i Frederikshald Ellen Jensdatter Rosendahl, f. i Frederikshald $5/_{12}$ 1690 † paa Leerviggaard c. $1/_{5}$ 1768. I Ægteskabet var der 11 Børn, deraf 8 Sønner, af hvilke dog 2 døde som smaa. 4 af Sønerne blev Officerer, ligesom adskillige af deres Efterkommere, hvorfor Slægten, af hvilken nogle Linjer har forgrenet sig til Danmark, findes betegnet som »Militærslægten Holck». I flere Grene er det en udpræget Embedsmandsslægt, der nu i 6 Slægtled har tjent Staten i civile og militære Stillinger i Norge og Danmark, jfr. efterstaaende Oversigt (som med Hensyn til de før 1814 fødte Slægtled viser en Del Eksempler paa, at af flere Brødre nogle har været knyttet til Danmark, andre til Norge).

En livfuld Beretning om Oblt. Ole Holck af hans Vaabenfælle Oberst Tønder findes trykt i P. T. 1883 p 75 ff. tilligemed Inskriptionen paa en Gravfane over Sønnen Iacob Elias, omhandlende Ole Holck og hans Børn. (Det dér angivne Tidspunkt for Sønnen Andreas' Fødsel er dog urigtigt; han er if. Optegnelse af Faderen født $28/_{2}$ 1725, jfr. ogsaa Hammer Kirkebog).

I den personalhistoriske trykte og utrykte Litteratur er Slægten oftere omhandlet, desværre hyppigt paa Grundlag af utilstrækkelige Oplysninger¹⁾.

¹⁾ I Lengnicks lille unøjagtige Stamtavle »Oluf Holck« henføres urigtigt til Slægten: Konsumptionsforvalter F. C. E. Holck og Henriette Pontica H. (rectius: Sophie Henriette H.), gift med Kancelliraad Mohr; de er begge Børn af nedennævnte Major Andreas H. Iøvrigt kan fremhæves, at Kaptajn Iacob Elias H. (f. 1726) — der var ugift — af L. angives at have efterladt Børn.

I Kroghs Dansk Adelscaender anføres det i Teksten bl. a. fejlagtigt, at Oberstløjtnant (rettere: Oberst) Fred. Carl Ferdinand H. ikke efterlod sig Afkom. Fejlen er dog ændret ved nogle (delvis unøjagtige) Tilføjelser i Rettel-seslisten bag i Bogen.

Halvorsens norske Forfatterleksikon angiver urigtigt Slægtskabsforhold for Brødrene Oberst Ole Elias H., og Generalmajor Knud Kraft H.

I Oblt. Hirschs Militærpersonalia, hvor Slægten betegnes som »den norske adelige Slægt«, henføres hertil fm. fejlagtigt de 1 s 2 norske Premierløjtnanter: Ole Iversen Holck, hvis Segl i Krigskanc. ref. Sager $11/_{10}$ 1723 Nr. 6 kun viser Initialer, og Ole Thorsen H., begge af ukendt Herkomst (samtidige med Oblt.

D. 20/9 1809 ansøgte Oblt. Ole H.'s Sønnesøn Kommandør-kaptajn i Søetaten og Konsul i Tunis Carl Christian von Holck om, at han og hans Søskende Oblt. Friderich Carl Ferdinand v. H. og Frk. Charlotte Lovise Sophie v. H. »maatte forundes fornyet Confirmation og Stadfæstelse paa deres gamle Familie Rettighed at føre Holckernes Vaaben og Hielm.«

Det fremgaar af Sagen, at det drejer sig om de danske (sønderjydske) adelige Holckers Vaaben med Mursparren og de 7 Faner paa Hjelmen, med hvilket Segl Andragendet er forsynet (det er samme Signet, hvormed Faderen 7/9 1762 forseglede en Skr. til Københavns Magistrat, se Mag. Kopibog 1762, 2det Halvaar Nr. 123). Andrageren anfører, at det oftere har været Tilfældet, at Sidegrene af adelige Familier, paa Grund af, at de er henkaldede til Statens Tjeneste i en eller anden Udkant af Rigerne og dér har levet deres længste Tid, komme i Forglemmelse om deres Byrd og har efterladt sig Børn uvidende og uvisse om deres Fædres adelige Æt, og at hans Fader, Oberst af Infanteriet Carl Philip v. Holck »henlevede sin første Ungdom paa en Udkant af Bergens Stift, ubekymret om sin Families Oprindelse og ey efterladende sine Børn noget videre til Oplysning herom uden Familien Holcks Skiold og Hielm i sit Vaaben«. Han vedføjer en »Stamme-Tavle«, i hvilken de forud for Oblt. Oluf Holck liggende (gejstlige) Led

Ole H.), hvad der — saavidt jeg har forstaaet Forf. — skyldes en oprindelig Sammenblanding fra hans Side af de 3 Personer, dels Premier- og Tøjhus-løjtnant paa Kronborg Andreas Holck, f. 1726 † 1781 (Fader til Major Andreas H.), som angives at være en Søn af Oblt. Ole H., men if. Krigskanc. ref. S. 20/9 1761 B. c. 9 var Søn af Sergeant Søren Holck ved »det Syder Jydske Nat. Rgt.« (1694—1761). Fejltagelsen skyldes vist, at Oblt. Ole H.'s Søn Andreas, der senere blev Brygger i København, i sin Ungdom var Underofficer — en da almindelig Forberedelse til Officersvejen. (Det bemærkes, at Generalmajor Martin Andreas Holck (1755—1831) ikke paa fædrene Side tilhører nogen Slægt Holck. Han er, jfr. Enkekassen Nr. 3644 i Nr. 8749, Søn af Sognepræst Eiler Holck M a r c h e r, hvis Moder var Datter af Baron Eiler H.).

— Den blandt Hornemans Samlinger i Trondhjems Statsarkiv værende Stamtavle, væsentlig over nogle af de norske Linjer af Oblt. Ole H.'s Slægt, indeholder if. den modtagne Afskrift en stor Del urigtige Tidsangivelser.

I den seneste Tid er der i Salmonsens Konv. Leksikon fremkommet en Artikel, hvori det bl. a. hedder, at de ovenfor omhandlede Brødre Holck, som foregav at nedstamme fra en norsk adelig Slægt H., ved Patent af 19/4 1810 optoges i den danske Adel med Navnet von Holck (Udhævelserne af H. H.). Navnlig under Hensyn til, at Artiklen, hvor iøvrigt Kroghs Fejl gaar igen, — mod den paagældende Forf.'s Hensigt — kan forstaaes som involverende en Beskyldning for Opnaelse af Patentet ved bevidst urigtige Paastande, har jeg — uagtet nogle ganske korte Rettelser nu foreligger i Rettelseslisten til et følgende Bind (XIII) — følt mig nødsaget til at fremkomme med en Imødegaelse ved at søge Forholdet klarlagt i saa vidt Omfang som det nu er muligt.

kun løseligt er angivne. Disse Angivelser, hvorefter Slægten skal være kommen fra Danmark, er øjensynlig hentet fra den hidtil utrykte Begyndelse af Oberst Tønders Beretning (jfr. nedenfor). Tønders Brev har i mange Afskrifter været spredt i Slægten og betragtet som en Familieskat, uden at man oprindelig tvivlede om dets Paalidelighed. Det fremgaar fm. tydeligt af Andragendet, at Andrageren selv erkender de foreliggende Bevisligheds Utilstrækkelighed og netop derfor ønsker en kgl. Stadfæstelse, der kan bortrydde Manglerne.

Under Sagens Behandling foranledigedes der en Erklæring fra Professor Abr. Kall. Han mente at have saa godt Kendskab til de danske adelige Holcker, at han ansaa en Forbindelse med disse for udelukket, ligesom han m. H. t. den opstillede »Stamme-Tavle« kritiserede de ældre Lød; for de yngre henviste han til den foran ommeldte Gravfane. Han henledte imidlertid Opmærksomheden paa den norske, middelalderlige adelige Slægt Holck, hvortil Bisp Gunnar Holk i Oslo, forhen Norges Riges Kansler, hørte. Han anser det for sandsynligt, at Andrageren kan nedstamme fra denne Slægt, bekræfter, at Descendenterne af de fleste norske adelige Familier, geraadede i Armød, har tabt al Kundskab om deres Slægts Vaaben og Skæbne, saa at virkelig den største Del af Norges gamle Adel nu maa søges iblandt Bondestanden, og mener, at en af Andragerens Forfædre da har troet sig som gammel norsk Adelsbaaren berettiget til det eneste Holkiske Vaaben, man da endnu kendte brugt, de danske Holckers. Som en formodet Slægtning anfører han Peder Michelsen Holk, der 1598—1604 var Notarius ved Domkapitlet i Trondhjem, men henviser iøvrigt til at søge nærmere Oplysninger hos norske Forskere.

I det danske Kancellis Betænkning af $16/4$ 1810 anføres det, at det herefter »vil være forbunden med megen Vanskelighed for Supplicanten at tilvejebringe fuldkommen Vished for Rigtigheden af sit Andragende, men at det imidlertid ikke er urimeligt, at han nedstammer fra en norsk adelig holkisk Familie. Saafremt derfor Ansøgningen, som en Naadessag — og med Hensyn til at Supplicanten i mange Aar med Hæder har tient Deres Majestæt, samt at naar han ved Avancement træder op i en af de 3 første Klasser i Rangforordningen, erhverver adelige Rettigheder for sig og sine Børn i første Leed — maatte komme i allern. Betragtning, saaledes at han og Sødskende allern. optages i den danske Adelsstand, saa synes det at burde være ikke de danske, men de norske Holckers Vaaben og Hielm, som det allern. maatte tillades dem at føre«, af hvilket Vaaben Kancelliet derfor fremsender »en af Supplicanten indsendt Tegning, hvortil han blot har tilføjet den væbnede Arm«. Den kgl. Resolution af $19/4$ 1810 udtaler, at da det ved de

heri oplyste Omstændigheder »er bragt til rimelig Formodning«, at de 2 Brødre (Søsteren nævnes hverken her eller i Patentet) »ere Descendentere af den norske adelige Familie Holck, saa ville Vi allernaadigst ved et Fornylespatent have dem og deres ægte Afkom optaget i den danske Adelstand med Tilladelse at føre Vaaben efter den dertil fremlagte Tegning«. Patentet lyder paa, at de 2 Brødre »von H.«, »som skal nedstamme fra den norske adelige Familie Holck«, optages i den danske Adel og benaades med flg. Vaaben: »Vaabnet er paa langs deelt ved en blaae opreist Bielke. Første Feldt Sølv, hvori tvende røde Sparrer, Andet Feldt rødt, hvori en halv Sølv Lillie. Oven over Skioldet er paasadt en adelig Tourneur Hielm, prydet med en Guld Krone, af hvilken opstaaer en Sølv harnisket Arm, holdende en dragen Kaarde med Guld Fæste«.

Det drejer sig saaledes i første Linje om en kongelig Naadesakt mod en veltjent Embedsmand og flink Søofficer (der bl. a. som Chef for Briggen »Sarpen« havde deltaget i Træfningen ud for Tripolis d. $16/5$ 1797 mod en overlegen Styrke af Korsarer og afgivet »Beviis paa Duelighed, Mod og Standhaftighed«, jfr. Admiralitetskollegiets Skr. af $4/8$ s. A. til Eskadrechefen Steen Bille med Tilkendegivelse af »Hans Mayestæts allernaadigste Velbehag« med Officerers og Mandskabs Forhold, og Billes og Holcks Rapporter i Admiralitetets indkomne Sager Nr. 1103/1797; se ogsaa Holcks Rapport i Nr. 1222/1797 om et Sammenstød med spanske Krigsskibe. Siden $20/2$ 1801 havde han beklædt Posten som udsendt dansk Konsul i »Sørøverstaten« Tunis; $28/6$ 1809 var han bleven Ridder af Dbg.). Afstamningsspørgsmaalet er traadt i Baggrunden. Det forundte Vaaben afviger ved Tildelingen af Hjelmtegnet og Angivelsen af Farverne fra de norske Holkers Vaaben, saaledes som det anføres i det datidige »Lexicon over adelige Familier«, der hverken omtaler Farverne eller Hjelmtegnet¹⁾.

Om nogen Tildeling af Adelsprædikater »von« ved Patentet er der ikke Tale; de paagældende har allerede tidligere skrevet sig: von Holck og er bleven kaldt saaledes, se f. Eks. Andragerens Af-

¹⁾ Patentets Vaaben afviger i Virkeligheden endnu mere fra de norske Holkers Vaaben. Der kan endda muligvis kun nævnes ét Tilfælde, hvor Felternes Orden var som her angivet, nemlig i Biskop Gunnar H.'s Segl; endog dennes Fader, Thiostolf, fører den halve Lilje i h ø j r e og Sparrerne i v e n s t r e Felt, jfr. Saml. til det norske Folks Sprog og Historie IV. p. 545 ff., og i »Ny dansk Adelslexikon« angives for »Bolt eller Holck« kun sidstnævnte Orden; her omtales overhovedet ingen opret Bjælke eller Pæl, Farverne er helt andre end i fornævnte Patent og Hjelmtegnet en grøn Gren med 2 Blade; Sparrerne kan erstattes af Bjælker. (I flere af de i nævnte Samlinger gengivne Sigiller for Slægten er der dog en ganske smal Pæl og 2 eller 3 Skraabjælker i Stedet for Sparrerne).

skedspas som Kommandørkaptajn af $\frac{1}{8}$ 1809. Det ved en Parolbefaling under Troppesamlingen i Holsten (1758—62) paabudte militære »von« gjaldt kun Officerer af Landetaten. Af Oblt. Ole H.'s Sønner vides bl. a. i 1750, 1752 og 53 Carl Philip at have kaldt sig von Holck, ligesom han f. Eks. i 1753 kaldes saaledes af sin Regimentschef i tjenstligt Forhold, hvilken Betegnelse ogsaa bruges baade i hans og Broderen Friderich Christians Vielsesattester (begge blev gift 1753). Dette er dog ikke ganske afgørende, da vistnok adskillige Officerer allerede før Parolbefalingen brugte denne Betegnelse. At det her ikke drejer sig om det militære »von«, fremgaar imidlertid fm. af, at den civile Broder Andreas Sevald i Ansøgninger af 1752 og 1754 (Kabinetsarkivets forestillede Memorial Ekstrakter $\frac{21}{7}$ 1752 og Krigskancelliets Memorialer 1754, H.) kalder sig von H., hvilken Betegnelse ogsaa anvendes i hans Borgerskabsbrev som Brygger i København af $\frac{26}{11}$ 1770, og i Skiftet efter Oblt. Ole H.'s Hustru kaldes alle Sønnerne, ogsaa Andreas Sevald og Jens Isach, der var Prokurator og Gæstgiver i Engesund ved Bergen, og alle Døtrene: von Holck (Yttre Sogns Skifteprot. Nr. 7, 1763—72, 2det Bind, fol. 363 b). Bortset fra Prokuratoren, vides alle Sønnerne selv at have kaldt sig saaledes.

Prædikaten er siden — mer eller mindre konsekvent — brugt i adskillige Grene af Slægten, mindst i Norge, hvor det dog sporadisk — selv hos civile Medlemmer af Slægten — vides at være anvendt endnu ret nær op mod vor Tid. Det blev vistnok ikke opfattet som en nødvendig Bestanddel af Navnet, men som Udtryk for Hævdelsen af adelig Herkomst. Betegnende er det, at Oblt. Ole H. († 1759) saavel i et Gravvers over ham som i Tønders Beretning og den ommeldte Gravfane kaldes Oluf d e H o l c k, og at Sønnerne Carl Philip og Iacob Elias findes anført baade som v o n H. og d e H. (jfr. m. H. t. det sidste Punkt et d $\frac{30}{3}$ 1818 i Kbhvn. optaget Tingsvidne — Arv. Prot. 1. Nr. 64, 1817 — og den ommeldte Gravfane samt en versificeret Gravskrift over Iacob Elias).

Forholdet kompliceres en Del ved den Omstændighed, at Ole H. og Sønnerne F. C. og I. E. H. i de ældste kendte Seglaftryk, tidligst 1743, senest 1756, ses at have benyttet et ellers ukendt Signet med 3 Løvehoveder i Skjoldet og 2 over hinanden paa Hjelmene (mindende om de Vaaben, der føres af Slægterne Lewenhaupt, Langhorn eller den pommerske Slægt Lode, med hvilke Slægter dog ingen Forbindelse er opløst). Rent tilfældig er Benyttelsen ikke, da Aftrykkene viser sig at hidrøre fra flere forskellige Signeter. Maaske er det et selvvalgt Mærke, taget paa et Tidspunkt, da Forbindelse med en af de ældre Slægter Holck ikke ansaas for godtgjort, maaske et Vaaben, indkommet ved Arv eller Giftermaal. Dets Benyttelse — hvorom ingen Tradition fandtes i Slægten —

er først i de sidste Aar konstateret ved Gennemgang af Aktstykker og Segl i det danske og norske Rigsarkiv, se f. Eks. Gl. mil. Pensionskasse Nr. 1707 og Ref. S. $14/3$ 1753 Nr. 12. (Et i Slægten nedarvet Løvehoved-Signet er af Herredsfoged P. C. C. H. betegnet: »formodentligen Rosendahl«).

Ikke længe efter 1750 er Mursparrevaabnet i Brug i hele Slægten; det findes saaledes paa et Alliancesignet for Carl Philip og hans Hustru, f. v. Leben (viede 1753), og ifølge Rigsarkivets Seglsamling har Friderich Christian og Jacob Elias i 1758 forseglet dermed, se ogsaa en Skr. af $9/10$ 1760 fra sidstnævnte (Krigskanc. ref. S. $31/12$ 1760 Nr. 25) og f. Eks. i 1765 Segl fra dem begge i det norske Rigsarkiv, hvor ligeledes Broderen Hans Henrich Hornemann Holcks Segl fra 1769 findes. Andreas Sevald forseglede ogsaa med Mursparren (se Samfrændeskifte Nr. 15, 1802 efter Carl Philip). En af Oblt. Ole H.'s Døtre var gift med Kaptajn I. M. Heym (der iøvrigt 1772 i Ebeltoft forseglers med Mursparren, Gl. milit. Pensionskasse Nr. 1594). Deres Datter Fru Ide Hesselberg har sammen med sin Søn forfattet nogle genealogiske Optegnelser, hvori det siges, at Oblt. Ole H. og alle hans Descendenter — bortset fra Kommandørens og hans Broders Linjer — førte og fører Mursparren. At Ole H. gjorde dette, er hidtil ikke konstateret; dog er det sandsynligt, at han har brugt Mursparrevaabnet i en »Accord« af $18/5$ 1758 mellem ham og Sønerne I. E. og H. H. H., hvor de 3 Segl nu er bortklippet (Krigskanc. ref. S. $9/8$ 1758 Nr. 16). Det er ikke rimeligt, at han her skulde have forseglet med et andet Vaaben end Sønerne, af hvilke det er konstateret at Jacob Elias i 1758 førte Mursparren. Mursparrevaabnet har til vore Dage været i Brug i Slægten baade i Norge og Danmark.

Løvehovedvaabnets Eksistens har, jfr. Fru Hesselbergs Optegnelser, øjensynlig slet ikke været kendt af Kommandørens Slægtled (hvoraf flere Medlemmer har været genealogisk interesserede), ligesom det overhovedet ikke er brugt i den Generations Levetid. I Fætterens, Oberst Jacob Elias Holcks med Mursparrevaabnet prydede Optegnelser hedder det om Kommandør C. C. H.: »Ved at faae fornyet Adelspatent, begik han den ubegribelige Inconceqvence, at faae det Familievaaben, som var ført i flere Hundrede Aar, forandret«. Han udtaler tillige, at »saavel *mundllige* som skriftlige Relationer meddele, at denne Green af Familien Holck skal nedstamme fra en af dette Navn i det 15. Aarh. fra Danmark til Trondhjem kommen Biskop. Hans Vaaben skal have været det samme som mine Forfædre og Sidegrenene af Familien stedse have ført, nemlig...« (Mursparrevaabnet).

Af en Skr. af $30/8$ 1758 (Krigskanc. ref. S. $19/7$ s. A. Nr. 25)

fra Carl Philip fremgaar tydelig, at han henregner sig til de danske adelige Holcker, idet han siger, at saavel hans Fader som *en Del* af hans Forfædre har staaet i dansk og norsk Krigstjeneste, og at han stedse har bestræbt sig for at følge »sin familles foedspor, som saa vel af Deres Majested selv, som af Allerhøyst sames forfædre med mange *Prerogativer* er bleven benaadet«.

Ved Midten af det 18. Aarh. synes Slægten saaledes at være kommen til Erkendelse af at være en Gren af den danske adelige Slægt Holck. Fra to Sider i Slægten haves da ogsaa Meddelelse om en forsvunden Stamtavle, der kan have indeholdt det paakrævede Bevis (eller dog af Datiden være anset som tilstrækkelig Hjemmel):

Fornævnte Oberst I. E. H. omtaler »en nøiagtig Stamtavle« over »denne Green af Familien Holck«, der »endog skal have gaaet tilbage til Begyndelsen af det fjortende Aarhundrede«. Han meddeler, at hans Farbroder, Kaptajn I. E. H., der var blandt de norske Tropper, som 1762 var kommanderet ned til Danmark (han ankom dog allerede 1759) og her »havde den Lykke at blive særdeles yndet af høiselig Kong Frederik den Femte«, ansøgte om at blive baroniseret eller ophøjet i Grevestanden, hvilket imidlertid fandt Modstandere og som Følge deraf ikke blev bevilget; dette skal have foranlediget ham til at tilintetgøre Stamtavlen. (Ansøgningen findes ikke mellem Kabinetsarkivets forestillede Mem. Extr. i Tiden 1758—67 (I. E. H.'s Dødsaar) og er vel trukket tilbage eller maaske kun mundtlig fremsat; Kancelliets Supplikprotokoller synes intet at indeholde derom. Lenskontoret kendte den heller ikke).

Den anden Beretning, omtalt af Herredsfoged P. C. C. H. som stammende fra »nogle af min Slægt fra Norge (Hesselberg)«, gaar ud paa, at en af Oberst C. P. H.'s Brødre »af Harme imod de Andre, som han ytrede sig, for at de ei skulde blive storagtige som endog nedstammende fra Konger, havde tilintetgjort den da hos ham beroende Stamtavle og øvrige Familie Oplysninger«.

Men der er endnu en Omstændighed, som taler for, at Slægten har ment sig berettiget til at antage Mursparren. I Stiftsrelationerne til Klevenfeldt opstiller Grev Chr. Christopher Holck, Orebygaard, ^{30/10} 1746 efter sin »Stamtebog« sine Ascendenter, mellem hvilke der — som Søn af Erich H. (Ao 1318) og Fader til Godske H. — nævnes »Gunder Holck; var Biskop ogsaa i Naarge og var med Aarsag at faae Norge og Dannemarck under en Konge«. (P. T. 1884 p. 204). Endnu i Hofmanns »Historiske Efterretninger...«, hvis 2den Del udkom 1778, nævnes Biskop Gunde Holck blandt de danske adelige Holcker (under Henvisn. t. Danske Mag. I. p. 347). Det er da forstaaeligt, at han er bleven identificeret med den her omhandlede Slægts Stamfader, der angives at være kommen

som Biskop fra Danmark. (Den norske Adelslægt Holck og dennes Vaaben var vist overhovedet ikke almindelig kendt før Udgivelsen af det gamle Adelslexicon 1782—1813).

I Forbindelse hermed kan det nævnes, at der i Slægten er nedarvet et Eksempplar af Mag. Froschels Bog: »Om de gode Engle«, dediceret af Oversætteren 1593 til »Sten Brahe til Næsby Gaard, Høffuitzmand paa Calundborg« (sml. Tønders Brev). Bogen maa antages at have tilhørt Steen Brahes Hustru Kirsten Holck, idet der paa første Blad er trykt F. K. H. under Mursparrevaabnet (medens Brahernes Vaaben ikke findes). Mursparren (»Trappen«), hvor de enkelte Stens Omrids ikke er tegnet, har 4 »Trin« paa den ene Side, 3 paa den anden. Den samme »skæve Konturtrappe« har i alt Fald 2 af Ole Holcks Sønner haft i deres Signet. (I Rigsarkivets Seglsamling findes Eksempler baade paa den »skæve Trappe« med fuldt tegnede Sten og »Konturtrappen«, hidrørende fra den sønderjydske adelige Slægt). Bogen bærer flg. Paaskrift: »Iffuer Andersen Ex Giortzhuus die 4 October 1634¹⁾).

Hvad der iøvrigt findes af Oplysninger om Oblt. Ole Holcks fædrene Slægt — bortset fra de ovenfor ommeldte »mundtlige Relationer« — er flg.: Kaptajn H. H. H. Holcks Udsagn, at hans Bedstefader (Oblt. Ole H.'s Fader) »tilhørte den geistlige Stand«, meddelt af Kaptajnens Søn, Oberst I. E. H. i dennes Optegnelser; paa et andet Sted i disse siger han om Ole H.'s Fader: »det er vist, at han var af geistlig Stand og Familie«, saa at Kaptajnens Udsagn sandsynligvis har lydt saaledes. I denne Forbindelse kan bemærkes, at adskillige af Ole H.'s Børn bærer Navne, der kunde tyde paa Tilknytning til Gejstligheden, se P. T. 1883 p. 78.

Endelig hidsættes efter den ældste kendte Afskrift Begyndelsen af Oberst Tønders Brev, hvoraf den første Del ikke tidligere har været trykt:

»Nota.

»Paa Deres Excellences behagelige Forlangende, gives Eftter Skyldighed alt Hvad er mig bekiendt om Ct: obrist Lieut: Oluf de Holck og Familie; samt Herkomst. Hans Farfaders Fader Er som Biskop kommen fra Dannemarch til Trondhiem Eller Trondhiems stift i det 14de Seculo eller først i det 15de aar Hundrede; Bischoppens Kone Skal Have været en Søster til Steene Brahel som til den Tiid var Landshøffding i Caldingborg Eller Caldingborg Amt i Dannemarch. Oluf de Holcks Farfader Var og geislig Mand,

¹⁾ For ikke at lade noget Spor uanset, bemærkes, at der ved den Auktion, der efter Oblt. Ole H.'s Hustrus Død afholdtes d. 26/9 1768 paa Leerviggaard, til Kapt. Frid. Holck solgtes Sølvtoj, mærket: P. D. C. W., og: A. W.; en Tintallerken var mærket: W. V.

Probst eller i Stiftet Tronhiem Biskop; Capit: Oluf de Holckes Fader Probst i Tronhiems bye eller Stift, 1600 og Døde same Aar, Encken kom til Tronhiems Bye med En Datter, 3 aar gammel, og Var Høyt frugtsomelig; efter Probstens, og Døde i Barselsæng 2de dage Eftter at barnet Var føed til Værden, og blev Døbt med Nafn Eftter Faderen Oluf de Holck...«.

Der henvises iøvrigt til P, T. 1883 p. 75 ff¹⁾, hvor Gengivelsen af Brevet dog er noget moderniseret.

Naar der i Tønders Brev tales om det 14. eller 15. Aarh., maa Meningen — efter den Maade, paa hvilken Betegnelsen »1600« anvendes kort efter (»same Aar« maa gaa paa det efterfølgende) — være: »14. eller 1500 talet«, svarende til hvad der er gængs i Svensk. Alligevel bliver Tidsrummet indtil 1687, da Oblt. Ole H. fødtes, rigelig stort til Generationernes Antal. — Nogen Biskop Holck

1) Brevskriveren kaldes i nogle Afskrifter H. M. Tønder, men kan fm. kun være H. P. Tønder, der efter Oblt. Ole H.'s Død fik dennes Kompagni. — Brevets Datering beror sikkert paa en Fejllæsning; da Ole H. blev Oblt., ikke 1753 som nævnt i Brevet, men 1755, kan dette ikke være skrevet 1754, men er — ogsaa efter hele sin Form — fm. Svar paa en Forespørgsel i Anl. af Ole H.'s Død ²¹/₄ 1759. Paa en af Afskrifterne er noteret, at Brevet er skrevet til »Grev Holck«. — Oplysningen om Ole H.'s Opvækst i Helgeland hos »den bekiente lærde Præst Hornemand«, som var beslægtet med Ole H.'s Moder, og til hvem han »i spædste Alder« blev sendt, maa bero paa en Forveksling. Der kendes paa denne Tid ingen Præst Hornemann. Folketællingen 1701 omtaler i Helgeland, hvor alle konditionerede Familiers Husstand er gennemgaaet, ingen Præst Hornemann og ingen Ole H. Det er vistnok en Fejlhskning fra Tønders Side, foranlediget ved den yngste Søns Navn; efter hvem denne er opkaldt, har hidtil ikke kunnet oplyses. Flere Navneligheder kunde tyde paa en Familieforbindelse med de sammenknyttede Slægter Horneman-Tønder-Schielderup, hvad der dog ikke kan kunnet konstateres; ejendommeligt nok passer den angivne gejstlige Ascendentrække ret godt paa Schielderup-Slægten (der iøvrigt havde Forbindelse med Tønsberg-Holckerne). — Tønder kalder Oblt. Ole H.'s Hustru »Ellen de Rosendahl« og siger, at hun »skal være af Baronelig Familie«. Sønnesønnen, Oberst I. E. H. siger, at hun »var af en gammel adelig Familie, som havde haft Godser i Bohuslehn, men da dette af Kong Frederik III blev afstaaet til Sverige, forlod Familien sine Ejendomme og nedsatte sig i Frederikshald. Det er hidtil ikke lykkedes at verificere dette; de første Kirkebøger fra Frederikshald er fra 1754, og til den hos Anreh ommeldte adelige Slægt Rosendahl, der ikke ses at have Tilknytning til Bohuslehn, synes hun ikke at høre; om den »introducerede« Adelslægt Rosenthal er Oplysningerne sparsomme, og nogen dansk adelig Slægt af dette Navn findes ikke. Bemærkningen kan mulig sigte til hendes mødrene Slægt. — Tønders Oplysninger om Ole Holcks Liv synes ellers paalidelige; for saa vidt angaar hans Deltagelse i Kampene ved Dynekilen og Mørstrand, kan henvises til, at Dele af de Bergenhussiske Regimenter var ombord paa Tordenskjølds Skibe under Kampene, jfr. at Ole H. i Indkomne Breve til Overkrigssekretæren 1752, H., selv omtaler, »den Fare ieg i Krigens Tid Til Lands og V a n d s Har udstaaet. I en Skr. af ⁹/₁₁ 1755 (Bil. til Krigskanc. ref. S. ¹⁰/₂ s. A. Nr. 11) omtaler Ole H. selv sin farefulde Færd over Dovrefjeld til Trondhjem med Budskabet om Carl XII's Død »i Skarpeste Vinters tiid« ind mellem de fjendtlige Afdelinger.

kendes ikke i det Trondhjemske, ej heller nogen Provst eller Sognepræst Ole Holck, der kunde være Fader til Oblt. Ole H. (hvorved bemærkes, at adskillige Gejstlige paa ommeldte Tid jo ikke brugte Slægtsnavnet, blot Patronymikon). En Gennemgang af Norske Registre 1660—87 har ikke bragt nogen Præst Ole Holck for Dagen; for 1685—87 er gennemgaaet alle de Præstekald, hvor der har været Personskifte.

Stamtavlerne over de danske adelige Holcker og Braher giver ingen Oplysning, heller ikke fsv. ang. Fru Kirsten Holcks (Steen Brahes) Slægtninge i Linjen til Barritskov, hvor det maaske vilde ligge nærmest at søge. Desværre foreligger der jo endnu ikke nogen fyldestgørende Stamtavle over de gamle danske adelige Holcker. Arkivar Thiset har m. H. t. sin skrevne Stamtavle — nu i Rigsarkivet — udtalt, at man ikke kunde fæste Lid til de ældre Led. I P. T. 1880 p. 19 har Arkivaren iøvrigt omtalt, at flere af de gamle Adelsætter, der under de ugunstige Tidsforhold var bleven forarmede og ikke længere som i fordums Dage blev holdt oppe af Standsfølelsen, efter 1660 traadte umærkeligt over i Borger- og Bondestanden, blandt disse: nu forsvundne Linjer af Slægterne: Holck, ... etc.¹⁾.

De første Kirkebøger i Trondhjem er fra 1704, altsaa senere

¹⁾ If. Oplysninger stammende fra en skaansk Slægt Holck skal denne efter sine Traditioner være adelig, men vilde ved Skaanes Overgang til Sverige ikke lade sig introducere paa Ridderhuset. Dens ældste kendte Mand var Carl Holck, der 1725 var »Inspector« paa Billesholm, og hvis Søn Gustaf Holck, f. ¹¹/₇ 1732, ejede en lille Gaard i Sødra Wram. Sidstnævnte befalede sine mange Sønner at bortkaste Navnet Holck, »enär det pa den tiden ansågs skamligt för en adelsman att ägna sig åt något yrke«. Hans Søn Andreas Gustafsson, f. ²⁶/₇ 1775, var Fader til Gustaf Andersson (1812—64), der var Lektor i Lund (Sv. Biogr. Lex. I. p. 693), og hvis 2 Døtre, Frøknerne Ingeborg og Helene H. i Gøteborg, der har meddelt ovenstaaende, har genoptaget Navnet Holck. — Af de ret talrige Slægter Holck i Danmark er hidtil kun faa ført op til Grænsen mellem det 17. og 18. Aarh. og kun de uradelige Slægter længere tilbage. Fra Sergeant Søren Holck (f. 1694) nedstammer en i sin Tid ret udbredt, endnu eksisterende Slægt, stundom benævnet: de jydsk Holcker. Fra Degn i Veirum Eiler Holck (f. 1702), Student 1727 (fra Odense Gymnasium), nedstammer den (indtil Loven af ²²/₄ 1904) eneste Slægt, der stadig konsekvent staver sig H o l c h. En Kapellan Jens Holck i Toistrup, hvis Datter Mette blev gift ³⁰/₁ 1731 i Veilby Kirke med Fændrik Mogens Bruun til Nørrebjerggaard, har hidtil ikke kunnet henføres til nogen kendt Slægt. Bønder — og senere Haandværkere af Navnet Holck findes i stort Tal paa Lolland—Falster tilbage til det 17. Aarh. (f. Eks. i Maribo og Vaabensted), i Jylland paa flere Steder i hvert Fald tilbage til det 18. Aarh. (f. Eks. i Støvring). I København kan af »løsrevne« Holcker nævnes Michael Holck, Raadmand 1292 (Kbhvns Dipl. I. p. 32), fra en senere Tid Renteskriver Thomas Holck, siden Amtsskriver og Ridefoged over Kbhvns Amt, † 1675; han var gift, men efterlod sig ingen Børn, jfr. P. T. 1920 p. 181; i Sjællandske aabne Breve Nr. 74, ¹²/₂ 1671, findes hans Segl: I Skjoldet 3 Strømme skraat fra h. til v., paa Hjelmen 4 vippende Straa (?). — (Det er næppe almindeligt bekendt, at Agent Hans Holck (f. 1726) ikke var den første af sin Slægt,

end Oblt. Ole H.'s Fødselsaar. If. velvillig Meddelelse fra Trondhjems Statsarkiv ses Skiftet efter hans Moder (der jo efter Tønders Brev skal være død nogle Dage efter Sønnens Fødsel) ikke indført i Skifteprotokollen for Trondhjems By, og nogen gejstlig Skifteprotokol fra den Tid findes ikke bevaret.

Den gentagne Nævnelser af Trondhjems Stift i Tønders Brev gør det mindre sandsynligt, at der paa dette Punkt skulde finde nogen Fejltagelse Sted, og søger man her efter Oblt. Ole H.'s gejstlige Forfædre, træffer man som de eneste Holcker i det paagældende Tidsrum (Erlandsen p. 508): Zacharias Christopherssøn Holck, der 1609 blev Sognepræst til Veø, i 28 Aar var Provst i Romsdalens Provsti og døde 1658, samt hans Søn og Eftermand i Veø Henrik Zachariassøn Holck¹⁾, der døde ¹⁹/₁₀ 1671 (D. Thrap p. 23). Som en formentlig Broder til Zacharias anføres (Lampe II p. 289) Anfin Christopherssøn Holck, kaldet 1617 til res. Kapellan i Harham (Bergens Stift), † 1647 i stor Fattigdom, Børnene blev Bønder. En tredje Broder er maaske den Sigvard Christopherssøn Holck, der i 1602 var ved Greifswalds Universitet (P. T. 1884 p. 244).

Oblt. Ole H.'s Fader, der vel maa antages død i en yngre Alder, kan godt have været Kapellan i det Trondhjemske, skønt Erlandsen ikke nævner ham, idet E. giver meget ufuldstændige Oplysninger om Kapellaner. Mulig kunde han være identisk med »Olaus Olai Holchius«, imm. ved Kbhvns Univ. ¹⁹/₇ 1673 »e schola Christ.«; men i saa Fald mistes jo i hvert Fald ét Led i den ommeldte Præsterække, og det vil da blive vanskeligt at paavise Oblt. Ole H.'s af Tønder ommeldte 3 gejstlige Ascendenter.

Oberst I. E. Holck omtaler i sine Optegnelser, at baade den til Christianssund knyttede Slægt Holck og den anden norske Slægt, hvortil Major Ole Boyessøn Holck²⁾ (1666—1725) hørte, førte Mursparren. Den førstnævnte Slægt, hvoraf en Gren lever her i Danmark og har talt flere Præster blandt sine Medlemmer, bruger

der bar Navnet Holck. If. Meddelelse fra afd. Ingeniør O. Dyrhaug havde Agenten en Farbroder Hans Nielsen (Dyrhaug), f. c. 1690 (Søn af »Niels Jensen i Dyrehaven« ved Nyborg). Han maa sikkert være identisk med Skipper Hans Nielsen Dyrhaug, som boede ligeoverfor Holckenhavn og if. Beretning af Sønnensønnen, Degnen Hans Holck i Hesselager (Søn af Skipper Ole Hansen Holck i Nyborg), antog Navnet Holck for at undgaa Forveksling med 2 andre Skippere Hans Nielsen Dyrhaug, jfr. Museum 1894 II. p. 285 ff.; efter ham er Agent Hans Holck da sikkert opkaldt).

¹⁾ Henricus Zachariæ Holchius« blev imm. i Kbhvn ⁷/₆ 1638 »e schola Lundensie«, en »Paulus Zachariæ« ¹⁷/₆ 1641 »e gymn. Lund«, en »Steno Zachariæ Scanus« Juni 1644 fra Roskilde Skole. (Z. C. H. havde en Søn Sten † 2 Aar gl.) — Z. og Anfin hed Præster af Adelsl. Soop i det Trondhj., Bang p. 293.

²⁾ (Dennes Søn Major Albret Christopher Holck har dog 1743 forsegleet med et Vaaben med en skraatstillet Kanon, dækkende 2 af Skjoldets 4 Felter; i de 2 andre er der Kuglepyramider, over Hjelmen 2 korslagte mindre Kanoner med en Kugle over. — Gl. mil. Pensionskasse Nr. 2234).

stadig Mursparrevaabnet; foruden Lengnicks lille trykte Stam-tavle findes der en skreven Stamtavle over Slægten i Hornemans Samlinger i Trondhjems Statsarkiv. Efter denne havde Stam-faderen Christopher Holck (foruden Sønnen Aage, der blev Fader til Købmand i Christianssund Christopher H., af hvem Lengnicks Johan Christopher H. var en Søn) en Søn Zacharias, der var Fader til Henrik H. (1672—1732), hvilken Navnerække tyder paa, at den ældste Christophers Fader har været Provst Zacharias Christophers-søn Holck. — M. H. t. sidstnævnte Slægt, hvorover Horneman ligeledes har en Stamtavle, oplyses det i Provst Schiørns skrevne Fortegnelse over Præster i det norske Riksarkiv, — desværre uden Kildeangivelse — at Major Ole Boyæsson Holcks Søn, Sognepræst til Ørlandet Eiler Peter Holck var en Sønnesøns Søn af Provst Zacharias H. (Majoren angives i Wilh. Lassens Samlinger født i Frederiksstad ¹⁰/₁₁ 1666; if. Horneman er han f. i Frederikshald).

Mursparren vides iøvrigt i Norge ført 1502 af Mattis Olsson, Høvedsmand paa Tønsberg, der dog som Hjelmtegn havde et Blaamandshoved. Af Diplom. Norv. V. 1012 ses, at han havde flere Brødre, jfr. iøvrigt H. Gjessing: Tunsbergs Historie til 1556, p. 111, 169.

Af »løsrevne« Holcker i det Trondhjemske kan nævnes Zacharias Bjørnsson Holck, der 1657 blev Student fra Trondhjem, Prokurator Mathias H., der 1685 gav Møde i en Sag ved Trondhjems Byting (Norsk Morgenblad ¹/₄ 1915), samt Niels Jensen H. og Henrik H., der begge var Fændriker i Trondhjems nat. Inf. Rgt., den første nævnt som saadan 1690 og aftakket 1700, sidstnævnte 1680—1702; han døde 1718 som Kaptajn ved Søndre Trondhjemske Regiment (Hirsch).

I ældre Tid findes der i Trondhjems Stift — saavidt ses — flere Holker af den gamle norske Adelslægt indenfor Præstestanden. Oluf Willemsøn, Kannik i Trondhjem 1535, Præst i Vesteraalen (Kannikegeld), † c. 1547 (Bang: Den norske Kirkes Gejstlighed 1535—1600, p. 342), fører if. velvillig Underretning fra Godsejer Chr. Paus, der har aftegnet Seglet paa et af den paagældende underskrevet Diplom, fm. D. N. XI. 628 —, en halv Lilje i Skjoldets højre Felt og 2 Bjælker i venstre (∴: Holk eller Bolt), Seglet bærer tillige Initialerne O. W. Hans Søn er fm. Mikkel Olufssøn, der er Kannik i Trondhjem 1558 og ligeledes Præst i Vesteraalen, † 1581. Dennes Søn er Mogens Mikkelssøn, Præst i Vesteraalen 1581, og sidstnævntes Broder er da vistnok Peder *Holk* Mikkelssøn, Kannik i Trondhjem 1597, Notarius i Domkapitlet 1598—1604.

M. H. t. de gamle norske Holker, der synes stammebeslægtede med Bolterne, Kamperne og andre Adelslægter, kan — fraset de foran citerede Samlinger IV. p. 545 ff. — særlig henvises til en

Række Afhandlinger med forskellige Titler af E. Elieson i norsk Hist. Tidsskr., hvor Holkerne specielt omhandles i 4. R. 2. B. p. 90, 3. B. p. 313—14 og p. 352 ff., 6. B. p. 48 og 50. Artiklerne indeholder mange skarpsindige Undersøgelser og Hypoteser om Slægtsforbindelser paa Grundlag af Tilknytning til de samme Ejendomme; de hyppige Rettelser fra den ene Artikel til den anden og det tunge Sprog bevirker dog nogen Uklarhed. Holkerne føres her tilbage til Tjostolf paa Fola i Aas († c. 1330), blandt hvis Sønner var Egil fra Fola, fra hvem Bisp Gunnar Holk formodes at nedstamme, og Sira Eyvind Tjostolffsøn (Holk), Præst i Ske i Bohuslen, fra hvem Elieson antager, at Olaf Jonsson, Føged i Tønsberg c. 1550, nedstammer. Forbindelsen mellem de gamle Holker og de borgerlige Tønsberg-Holcker, der har Ejendomme i Ske, antages af E. at gaa gennem Olaf Jonsson; se særlig 4. R. 3. B. p. 358. — Endnu savnes der jo en definitiv Udredning af Holkernes og Bolternes Stamtavler og deres Slægtssammenhørighed indbyrdes og med de andre Slægtsgrupper, der af E. antages ligesom hine at have deres Rod i de gamle Slægter, som i Middelalderen var knyttet til Sandbo i Vaage (4. R. 2. B. p. 79 ff.).

Angaaende Tønsberg-Holckerne, der gaar tilbage til Begyndelsen af det 16. Aarh. (og forseglers med et rent Bomærke), henvises navnlig til P. T. 1885 p. 255 (Stamtavle). Arkivar E. A. Thomle har velvilligst meddelt, at han senere har fundet et Skøde af $\frac{23}{8}$ 1652 ang. Gaarden Schjerven, hvoraf bl. a. fremgaar, at Tønsberg-borgeren Oluf Holck, som formodet, var Søn af Borgmester i Tønsberg Iver Nilsson og Lucia Hansdatter, og at han var død før 1652 efterladende sig 3 Børn, hvis Formyndere var Hans Christofferssøn, Sognepræst til Stokke, Jørgen Ibsen og Jens Lauritssøn, Borgere i Tønsberg. I en efterladt Notits af Ch. Delgobe anføres de 2 af Børnene som i Stamtavlen, Datteren med Tilføjelsen: »lille«, og som det 3die Barn: »lille Ole Holck; havde 1651 Jørgen Jacobsen til Laugværge«. Delgobe tænker sig dette Barn identisk med fornævnte »Olaus Olai Holchius« og opstiller den Hypothese, at dette var Oblt. Ole Holcks Fader. Det synes dog mindre rimeligt at antage dette, hvis man vil lægge ringeste Vægt paa Tønders Brev, der saa stærkt fremhæver Trondhjems Stift og Rækken af Oblt. Ole H.'s gejstlige Forfædre det, og Hypotesen bestyrkes kun i mindre Grad ved Delgobes Antagelse af, at fornævnte Tønsberg-borger Oluf Holck var den Olaus Ivari Holckius fra *Roskilde* Skole, der 1633 blev immatr. i København¹).

En Ole Holck beboede før 1664 et Hus paa Østerøens Grund (nær Frederikshald), jfr. P. T. 1887, p. 227. — I Bergens Borgerbog

¹) Den paa Stamtavlen opførte yngre Oluf (Iversen) Holck kan efter det angivne Dødsaar (1722) ikke være identisk med Premierlt. v. 2. Oplandske Rgt. Ole Iversen Holck, der afskedigedes efter Ansøgning $\frac{25}{10}$ 1723.

nævnes flere Holcker fra ældre Tid: Hans 1588, Frants 1607, Anders 1696, sidstnævnte f. i Salten i Nordland.

Af Gejstlige i Norge, der hidtil ikke har kunnet henføres til de kendte Slægter, kan endvidere — foruden Oblt. Ole Holcks Samtidige, den theologiske Student Jens Holck, der 1706 blev dræbt i Ørkedalens Præstegaard (Erlandsen p. 201) — nævnes Sognepræst til Folden (i Tromsø Stift) P e d e r Holck, hvis Enke, Margaretha Knudsdatter 1667 ægtede Sognepræst Iver Estensen til Skjerstad; hun boede efter dennes Død paa Støvsæt og efterlod i Skjerstad Sogn, hvor hendes Efterslægt endnu skal have levet 100 Aar efter, 2 Sønner: C h r i s t e n Holck Støvsæt og E l i a s Holck Stemland (Støvsæt og Stemland var Gaarde i det gamle Skjerstad Herred). En Datter, Sara Pedersdatter, var gift med Hr. Niels Slangstrup, der var Sognepræst i Folden fra 1664 til sin Død 1687. (P. T. 1892 p. 173, jfr. Erlandsen). Den Jørgen Holck, »Studiosus fra Regendtzøn«, der efter Vor Frue Kbg. blev begravet $10/4$. 1650, kan have været en Broder til hende; han maa være identisk med »Georgius Petri (Holchius) e schola Christianiensi«, der 1649 blev immatr. ved Kbhvns Universitet.

— I Christiania levede c. 1650 en Købmand E l i a s Holck, Søn af Købmand Lauritz Tronssøn Holck ibd. (P. T. 1885 p. 178). Efter det angivne Patronymikon synes sidstnævnte ikke at kunne være den paa Tønsberg-Holckernes Stamtavle opførte Købmand Lauritz Holck i Christiania.

I Forbindelse med Hr. Peder Holck i Folden staar maaske ogsaa en i Hornemans Samlinger ommeldt Familie, grupperet om Handelsmand paa Løvøen i Aafjord Hans P e d e r s e n Holck efter hvem Skifte blev holdt $4/7$ 1687; en Sønnesøn af ham hed E l i a s; en Broder C h r i s t e n Pedersen Holck boede paa Selnæs. Handelsmanden kan ikke have været Oblt. Ole H.'s Fader, idet der ikke af Skiftet fremgaar noget om, at Enken var frugtsommelig, ligesom der ikke blev afsat nogen Lod til et da endnu ufødt Barn. (En Omund Andersen Holck (»Hollich«) har iøvrigt 1479 skænket Løvøen i Aafjord til Reinskloster mod, at hans Slægt beholdt Brugsretten; Sønnen Anders Omundsen anmoder 1520 om Vidisse herpaa, jfr. Dipl. Norv. VII. 486 og 551.)

Det vil fm. findes naturligt, at der i ovenstaaende Artikel, som desværre ikke har kunnet føre Undersøgelsen frem til noget afgørende Punkt, er gjort Forsøg paa at samle en Del af det hidtil yderst spredte Materiale til Belysning af Spørgsmaalet om Oblt. Ole Holcks Ascendens og Forbindelsen mellem de forskellige Holckske Slægter. Det maa være Fremtiden, eller de mere kyndig Nutid, overladt at knytte Traadene sammen.

Oversigt over Officerer og civile Statsembedsmænd af den norsk-danske Slægt Holck.

(Kursiv angiver Virksomhed i Norge).

Ole Holck (Olof de Holck), f. 1687 † 1759, Oberstløjtnant (1. Bergenhussiske Regiment), Sønner:

1. *Friderich Christian*, f. 1714 † 1777, Kaptajn (2. Bergenhuss. Rgt.).
2. *Carl Philip*, f. 1719 † 1798, Oberst (Prins Frederiks Rgt.). Sønner:
 - a. *Carl Christian*, f. 1758 † 1816, Kommandør i Sæetaten, udsendt dansk Konsul i Tunis. Sønner:
 - 1) *Peter Carl Christian*, f. 1862 † 1865, Overauditor, Herredsfoged (Fredericia). Sønner:
 - a) *Carl Georg*, f. 1834 † 1868, Professor juris ved Københavns Universitet.
 - b) *Ferdinand Emanuel*, f. 1838 † 1885, Løjtnant (10. Rgt.), Overførster ved Vallø. Sønner:
 - (1) *Ivar Aage*, f. 1878, Løjtnant (4. Art. Afd.), Skovrider ved Fuglsang.
 - (2) *Kay Harald*, f. 1879, Kaptajn (21. Batl.).
 - c) *Alfred Valdemar*, f. 1840, Kontorchef ved Universitetskvæsturen.
 - d) *Harald Julius*, f. 1843 † 1917, Borgmester, Byfoged, Birke-dommer (Nysted). Sønner:
 - (1) *Harald*, f. 1880, Fuldmægtig i Statsministeriet.
 - (2) *Gustav*, f. 1891, Premierløjtnant, Eskadronschef (3. Dragonregiment).
 - 2) *Martin Ludvig Georg Ferdinand*, f. 1796 † 1838, Fuldmægtig i Havnekontoret under Generaltoldkammeret.
 - b. *Friderich Carl Ferdinand*, f. 1761 † 1836, Oberst (Danske Livregiment). Søn:
 - 1) *Carl Christian Wilhelm Ferdinand*, f. 1823 † 1885, Kaptajn (7. Infanteri Batl.). Sønner:
 - a) *Carl Christian Jens Vilhelm*, f. 1854, Kaptajn (2. Art. Batl.), Major i siamesisk Tjeneste, dansk Chargé d'affaires og Generalralkonsul i Siam.
 - b) *Olof Philip Frederik Ferdinand*, f. 1855, Kaptajn i Marinen. Søn:
 - (1) *Preben Alexander Carl Johan*, f. 1888, Kaptajn i Marinen.
3. [*Andreas Sevald Høyelse*, f. 1725 † 1803, Brygger (København)]. Sønner:
 - a. *Rasmus Carl*, f. 1775 † efter 1848, Foged i Yttre og Indre Sogn (Bergens Stift).
 - b. *Iacob Elias*, f. 1776 † 1842, Chef for jyske Told- og Konsumptionskontor.
4. *Iacob Elias*, f. 1726 † 1767, Kaptajn (1. Bergenhuss. Rgt.).
5. *Hans Henrik Hornemann*, f. 1735 † 1809, Kaptajn (1. Bergenhuss. Rgt.) Sønner:
 - a. *Ole Elias*, f. 1774 † 1842, Oberst, Generaladjutant, (Søndfjordske Musketerkorps).
 - b. *Hans Hornemann*, f. 1787 † 1859, Major (Kronens Rgt.).
 - c. *Knud Kraft*, f. 1789 † 1870, Generalmajor (tidl. Chef for Bergenhuss Brigade). Sønner:
 - 1) [*Lorentz Holtermann*, f. 1821 † 1892, Skolebestyrer og Kommune-revisor i Bergen. Søn:]

- a) *Knud Kraft*, f. 1863, Lektor ved Kristiania Katedralskole. Sønner:
 (1) *Lorentz Holtermann*, f. 1895, Premierløjtnant i Marinen.
 (2) *Olof Jorgen Lützow*, f. 1897, Sekondløjtnant (Oplandske Dragonrgt. Nr. 2), cand. mag.
 (3) *Paul Rynning*, f. 1899, Premierløjtnant (Nordr. Bergenhus. Inf. Rgt. Nr. 10).
- 2) *Ole Elias*, f. 1831 † 1909, Skoledirektør i Hamar Stift.
- d. *Jacob Elias*, f. 1790 † 1871, Oberst (Generalstabens topogr. Afd.). Sønner:
- 1) *Hans Henrik Hornemann*, f. 1820 † 1866, Ritmester (6. Dragonrgt.).
 2) *Jacob Elias*, f. 1822 † 1882, Oberst (Livgarden). Søn:
 a) *Olof Henrik Elias*, f. 1860 † 1893, Premierløjtnant (4. Dragonrgt. og Gendarmerikorpset).

E. S. Pastorerne H. Seip, Veø, og O. Olafsen skylder jeg fig.:

I Veø Kirke, der i Hr. Zacharias Christopherssøn Holcks Tid (1631), »OLAO. P. CURAT.«, undergik en Udvidelse eller Hovedistandsættelse (»amplificatio«), findes en udskåret Korstol med et Vaabenskjold med 3 Liljer; over Skjoldet: Initialerne L. H. D. (Stilen er Renaissance og Bogstaverne samtidige med Skjoldet). Vaabnet er tidligere antaget for Erkebisp Olaf Engelbrektsøns og Bogstaverne urigtigt læst L. A. D. og udlagt Lisbeth Andersdatter. — Paa Prædikestolen findes Initialerne Z. C. H. og L. H. D. ved Siden af hinanden (desuden G. N. og I. H. D.). Ind mellem Bogstaverne i det første Navn er anbragt en stiliseret Vase med Blomster, lige derunder et Skib (uden Master) i antik Stil. Ved Initialerne L. H. D. findes en 3-grenet Blomst (omtrent samme Figur ses ved I. H. D., ved G. (C?) N. er der en Hane med en Stjerne over). — Endelig findes der en Gravsten over Hr. Zacharias' Børn Synnøve (f. 1618) og Sten (f. 1621), der døde som små, henh. 1618 og 1623. Paa Gravstenen staar Initialerne Z. C. H. og L. H. D., ved det første Navn et masteløst Skib af Tidens Type med en Vase med 3 Blomster »paa Dækket«, ved det andet een fransk Lilje. — Der er hverken opbevaret Skifter efter Hr. Z. eller Sønnen Henrik; men ved en Aabodsforretning paa Veø 1689 omtales Skiftet efter Z. (18. August 1658), og hans Enke Lucia Henriksdatter nævnes. Af Skattemandtal 1633 og 45, Præstens Mandtal 1664 og 66, Landsskattekom. Jordebog 1661 og Matr. 1669 ses, at Hr. Z. havde en Søn Christopher, der efter Faderen var Ejer og Bruger af Gaarden Flovik paa 3 Voger, hvoraf Halvparten var beneficeret Sognepræsten i Veø, at C.'s Hustru var Ane Aagesdatter, Enke før 1664, † før 1669, og at de havde Sønnerne: Johannes, der 1664 var 25 Aar, Zacharias (der 1701 var 60 Aar) og Aage, der 1666 var 10 Aar. Z. havde ved Folketællingen 1701 den halve Gaard, hans Søn Henrich, 26 Aar, tjente da paa Nordmør. Skifte efter »Zacharias Flovigens« holdtes 14. April 1725, Boet deltes mellem hans Børn: Henrik, Lucia og Margrethe. (Herved er Forbindelsen mellem Provst Z. H. og Christianssundslægten tilvejebragt). — Provst Z. H. ejede if. Medd. fra Pastor O. 8 Voger i Gaarden Myklebust i Eid i Nordfjord. Jeg skal hertil føje, at det if. Udg. Anm. til D. N. XI. 674, jfr. O. Rygh: Norske Gaardnavne XII. p. 436, var denne Gaard, Adelsmanden Siurd Pederson, Kannik i Trondhjem, 1548 fik som Arvegods efter Forældrene. If. Bang p. 320 ff. var Hr. S., hvis 4 Sønner nævnes, Præst til Skogn i Trondhjems Stift. Hans Søn Christopher, der blev Præst her 1578, kunde være Hr. Z. C. H.'s Fader. Myklebust ejedes iøvrigt, jfr. J. Aaland: Nordfjord II. 1. p. 116, 1626 af Daniel Bildt (Slægtsvaaben: 1 eller 3 Liljer); paa Bildternes Stamtavle er L. H. D. imidlertid ikke opført.